

Notitie 'Uitwerking motie 'Wmo-prestatievelden' (1 juli 2010)

Inleiding

In de motie 'Wmo-prestatievelden' die u op 1 juli 2010 heeft aangenomen, draagt u het college op om vanaf de voorjaarsnota van 2011 alle Wmo-prestatievelden afzonderlijk op te nemen in de voorjaarsnota, begroting en jaarrekening, met vermelding van de doelen, doelgroepen en bedragen. Wij informeren u hierbij graag over de voortgang van de uitwerking van deze motie.

Eerst staan we kort stil bij de inhoud van de wet (de Wmo op hoofdlijnen). Vervolgens zoomen we in op de negen prestatievelden, waaruit de Wmo is opgebouwd. Per prestatieveld wordt, naast ondermeer een beschrijving van de wettekst en de doelgroep, een opsomming gegeven van de beleidsterreinen die ermee samenhangen. Deze opsomming is nodig om uiteindelijk in staat te zijn om alle Wmo-gerelateerde producten die door of namens de gemeente geleverd worden te ordenen naar prestatievelden. Op basis van de uitwerking per prestatieveld komen we tot een analyse. We sluiten af met een voorstel voor de verdere uitwerking van de motie.

Wmo op hoofdlijnen

De kortst mogelijke samenvatting van het maatschappelijk doel van de Wmo is 'meedoen'. 'Meedoen' betekent 'deelnemen aan de samenleving' en 'zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen', al dan niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. Soms lukt dat meedoen niet op eigen kracht en is er ondersteuning nodig. Dit is geregeld in de Wmo.

De Wmo is er voor iedereen. Dus voor gezonde mensen, maar ook voor mensen met beperkingen door ouderdom of een handicap, een chronisch psychisch probleem, een psychosociaal probleem en ouders en kinderen met opvoed-/opgroei problemen. Verder vallen ook de maatschappelijke opvang, het verslavingsbeleid en de bestrijding van huiselijk geweld onder de Wmo.

Omdat de gemeente de eigen inwoners beter kent dan de landelijke overheid en daardoor beter weet wat zij nodig hebben, is de Wmo een taak van de gemeente. Dit betekent niet dat de gemeente alles zelf doet. 'Ondersteuning bieden' betekent vooral 'zorgen dat' en niet 'zorgen voor'. De gemeente neemt de zorg dus niet over, maar regelt dat er zorg beschikbaar is als dat nodig is. Voor mensen die langdurige, zware zorg nodig hebben is en blijft er de AWBZ.

Wat regelt de Wmo?

- De Wmo stimuleert activiteiten die de onderlinge betrokkenheid in buurten en wijken vergroten. Het gaat bijvoorbeeld om straatfeesten.
- De Wmo ondersteunt mensen die zich inzetten voor hun medemens of buurt. Het gaat bijvoorbeeld om mantelzorgers en vrijwilligers.
- De Wmo biedt ondersteuning om te voorkomen dat mensen later zwaardere vormen van hulp nodig hebben. Het gaat bijvoorbeeld om opvoedingsondersteuning en activiteiten tegen eenzaamheid.
- De Wmo regelt dat mensen die hulp nodig hebben in het dagelijks leven ondersteuning krijgen van hun gemeente. Het gaat om voorzieningen als bijvoorbeeld hulp bij het huishouden, een rolstoel of een woningaanpassing.
- De Wmo ondersteunt mensen met meervoudige problemen. Het gaat bijvoorbeeld om verslaafden en slachtoffers van huiselijk geweld.

Prestatievelden

Hoewel de gemeente sinds de invoering van de Wmo slechts verantwoording verschuldigd is aan de eigen inwoners, zijn er landelijk wel een aantal kaders opgesteld waar de gemeente beleid op moet formuleren. Deze kaders worden 'prestatievelden' genoemd. Zij vormen de zogenaamde kapstok voor het Wmo-beleid. Er zijn negen prestatievelden:

1. Bevorderen sociale samenhang en leefbaarheid
2. Preventieve ondersteuning jeugd.
3. Informatie, advies en cliëntondersteuning
4. Ondersteuning mantelzorg en vrijwilligerswerk
5. Bevorderen deelname aan maatschappelijk verkeer
6. Bevorderen zelfstandig functioneren van mensen met een beperking
7. Bieden van maatschappelijke opvang
8. Bevorderen Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz)
9. Bevorderen verslavingsbeleid

In onderstaande overzichten staat per prestatieveld de wettekst, een toelichting hierop, de doelgroep en de samenhangende beleidsterreinen vermeld.

Prestatieveld 1: Bevorderen sociale samenhang en leefbaarheid	
Wettekst	Het bevorderen van sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.
Toelichting	<p>Prestatieveld 1 is ruim en breed geformuleerd. De gemeente heeft hier dan ook een grote vrijheid om lokaal invulling te geven en prioriteiten te stellen. De verschillen in behoeften variëren immers tussen gemeenten, onder meer vanwege bevolkingssamenstelling en lokale tradities.</p> <p>Er zijn vele manieren waarop gemeenten de sociale samenhang kunnen bevorderen. Zorgen voor aantrekkelijke plekken waar burgers elkaar kunnen ontmoeten is daar een voorbeeld van. Een wijkcentrum waar verschillende zorg- en welzijnsfuncties worden gecombineerd, maakt het mogelijk dat verschillende groepen elkaar regelmatig tegenkomen. Ook sport kan een belangrijke rol spelen bij het bevorderen van de sociale samenhang. Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid raakt ook andere sectoren als wonen, ruimtelijke ordening, veiligheid en economie.</p> <p>Leefbaarheid laat zich definiëren als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemakdiensten.</p> <p>Om de leefbare woonomgeving tevens zodanig te maken dat het de sociale samenhang bevordert, kent dit prestatieveld twee belangrijke uitgangspunten:</p> <p>- Ten eerste ontstaat het bevorderen van de sociale samenhang en de leefbaarheid niet alleen door de inzet van de door de gemeente gefinancierde professionele organisaties. Ook en met name gaat</p>

	<p>het om de inzet van de bewoners zelf. Een leefbare woonomgeving heeft immers geen vast format, maar wordt bepaald door de bewoners zelf. Het ligt dan ook voor de hand dat de gemeente bij de uitwerking van dit prestatieveld aansluit bij initiatieven van de bewoners, of dergelijke initiatieven stimuleert, om ervoor te zorgen dat de voorzieningen in de wijk optimaal aansluiten bij de wensen en behoeften van de bewoners.</p> <p>- Ten tweede wordt de sociale samenhang bevordert door het hanteren van het principe 'van algemeen naar bijzonder' naar 'van bijzonder naar algemeen' (oplossingen voor leefbaarheid voor iedereen in de wijk). Vaak is het (op de lange termijn) voordeliger om oplossingen te kiezen die niet voor specifieke doelgroepen maar voor iedereen bruikbaar is. Dit zorgt er tevens voor dat mensen meer mogelijkheid krijgen om direct of meer op afstand elkaar tegen te komen en/of elkaar te ontmoeten.</p>
Doelgroep	Alle inwoners van gemeente Bergen.
Beleidssterreinen	<p>In willekeurige volgorde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veiligheid - Verkeer en vervoer - Groen en landschap - Wijkgericht werken - Speelruimte - Ruimtelijke ordening - Jeugd en jongerenwerk - Ouderenwerk - Sociaal-cultureel werk - Wonen - Kunst en cultuur - Economie - Sport

Prestatieveld 2: Preventieve ondersteuning jeugd	
Wettekst	Het bieden van op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.
Toelichting	<p>Prestatieveld 2 heeft betrekking op de in een gemeente wonende jeugdigen – en in voorkomende gevallen hun ouders – bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand of uitval, zoals schooluitval of criminaliteit, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden. Dit beleidsterrein geldt als aanvulling op in andere wetgeving, zoals de Wpg en de Leerplichtwet, vastgelegde taken.</p> <p>Om duidelijkheid te verschaffen over hetgeen binnen het gemeentelijk domein geregeld moet zijn om problemen bij jeugdigen te voorkomen en/of zo vroeg mogelijk te signaleren, zijn vijf functies benoemd waaraan op lokaal niveau invulling moet worden gegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie en advies: Het gaat hier om zowel ongevraagde informatie over opvoeden en opgroeien (voorlichting) als om het beantwoorden van specifieke vragen van jeugdigen, ouders en beroepskrachten. - Signalering: Het gaat hier om het vroegtijdig signaleren van problemen van jeugdigen en ouders, maar ook om het met elkaar in verband brengen van (zorg)signalen van verschillende instellingen. - Toeleiding naar zorg: Het gaat hier om de toeleiding naar het lokale en regionale hulpaanbod, zoals de leerplichtambtenaar. - Licht pedagogische hulp: Het gaat hier om het bieden van opvoedingsondersteuning en lichte ondersteuning aan jeugdigen en/of ouders waar problemen zijn of dreigen te ontstaan. Vormen van deze ondersteuning zijn opvoedspreekuren en (school)maatschappelijk werk. - Coördinatie van zorg: Het gaat hier om het afstemmen en bundelen van zorg in het geval dat meerdere hulpsoorten nodig zijn om jeugdigen en/of ouders te ondersteunen.
Doelgroep	Alle inwoners van -9 maanden tot 23 jaar van gemeente Bergen en hun ouders/verzorgers.
Beleidssterreinen	<p>In willekeurige volgorde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeugd en jongerenwerk - Onderwijs - Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) - Peuterspeelzalen

Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning	
Wettekst	Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.
Toelichting	<p>Prestatieveld 3 doelt op alle activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen (zoals (voldoende) informatiepunten), als om meer specifieke voorzieningen (zoals een individueel advies of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag).</p> <p>Het is wenselijk dat de gemeente zich bij de activiteiten in het kader van prestatieveld 3 laat leiden door de 'één loket gedachte': een burger dient zich in principe niet vaker dan één maal tot de gemeente te hoeven wenden om over het gehele scala van voorzieningen de nodige informatie te verkrijgen. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot die voorzieningen waar zij zelf 'over gaat', maar ook informatie te geven over relevante aanpalende terreinen, zoals zorg en wonen.</p> <p>Onder 'cliëntondersteuning' wordt verstaan: de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Cliëntondersteuning heeft de regieversterking van de cliënt (en zijn omgeving) tot doel, ten einde de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen. Het richt zich op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de betreffende persoon het zelf en met zijn omgeving niet kan oplossen. Cliëntondersteuning kan informatie en advies, maar vooral ook uitgebreide vraagverheldering en kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij keuzes op diverse levensterreinen omvatten.</p>
Doelgroep	Alle inwoners van gemeente Bergen die behoefte hebben aan informatie of advies over en/of ondersteuning bij Wmo-voorzieningen.
Beleidssterreinen	<p>In willekeurige volgorde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) - Cliëntondersteuning - Individuele maatschappelijke ondersteuning (Zorg PlusLoket)

Prestatieveld 4: Ondersteuning mantelzorg en vrijwilligerswerk	
Wettekst	Het ondersteunen van mantelzorgers bij het vinden van adequate oplossingen, indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers.
Toelichting	<p>Hoewel vrijwilligerswerk en mantelzorg naar inhoud en motivatie van de betrokkenen verschillen, zijn deze thema's voor de overzichtelijkheid van het aantal prestatievelden en het feit dat de overeenkomst gelegen is in de inzet voor de naasten, in één prestatieveld benoemd.</p> <p>Bij mantelzorg gaat het om langdurende zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door een persoon uit zijn of haar directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Ondersteuning richt zich met name op mantelzorg met een duur van tenminste drie maanden en een intensiteit van tenminste acht uur per week. Niet dat andere varianten minder belangrijk zijn, maar langdurige en intensieve zorgverlening gaat vaak gepaard met overbelasting en ontwrichting van de eigen leefsituatie.</p> <p>Bij vrijwilligerswerk gaat het om vrijwillige inzet op alle terreinen van de samenleving (dus niet alleen om vrijwilligers in de zorg). De vrijwillige inzet van burgers, zowel informeel en ongeorganiseerd (kleinschalig burgerinitiatief) als in georganiseerd verband (vrijwilligersorganisaties en bijvoorbeeld sport), vormt een onmisbaar deel van de 'civil society'. Vrijwilligerswerk is ook bij uitstek het voertuig voor burgers om verantwoordelijkheid te nemen en niet alles van een ander of de overheid te verwachten. Met zijn vrijwillige inzet is de burger niet slechts consument van publieke diensten, maar levert hij actief een bijdrage. Hij geeft niet alleen zijn eigen 'meedoen' vorm, maar draagt ook bij aan het 'meedoen' van kwetsbare groepen.</p>
Doelgroep	<p>Alle mantelzorgers en vrijwilligers.</p> <p>Uit onderzoek van Mezzo (2010) blijkt dat circa 6.605 inwoners van 18 jaar of ouder uit gemeente Bergen mantelzorger zijn. Van deze 6.605 zijn 4.985 dit lang òf intensief, 2.094 dit lang èn intensief en 859 zwaar- of overbelast. Het gaat hier om inschattingen op basis van ervaringscijfers op bevolkingsaantallen.</p>
Beleidsterreinen	<p>In willekeurige volgorde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mantelzorg - Vrijwilligers

Prestatieveld 5: Bevorderen deelname maatschappelijk verkeer	
Wettekst	Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.
Toelichting	<p>Prestatieveld 5 doelt op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente hoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. In die zin behoeft de maatregel dus niet bij uitsluiting gericht te zijn op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het is wel belangrijk dat er bij het nadenken over deze maatregelen nagedacht is over het gebruik door deze groepen, zodat niet achteraf blijkt dat zij bij het gebruik daarvan buiten de boot vallen.</p> <p>Het van te voren nadenken over de gebruiksmogelijkheden voor mensen met beperkingen noemen we 'inclusief beleid'. 'Inclusief beleid' is beleid, waarbij in alle fasen van een beleidscyclus rekening wordt gehouden met verschillen tussen mensen en dan met name met de verschillen tussen mensen met en zonder beperkingen.</p> <p>Het gaat bij prestatieveld 5 om een breed scala van maatregelen. Gedacht kan worden aan maatregelen om de toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare ruimten (zoals de bibliotheek en het gemeentehuis) te bevorderen, zodat ook mensen met een rolstoel, of met welk hulpmiddel dan ook, zich hier gemakkelijk kunnen bewegen. Maar ook een maatregel als bijvoorbeeld het organiseren van een sportactiviteit, waar ook mensen met een beperking aan deel kunnen nemen, is een goed voorbeeld.</p> <p>Door het gebruik van het woord 'bevorderen' geeft prestatieveld 5 de gemeente een grote mate van beleidsvrijheid. Zij kan – naast het invulling geven met behulp van het bestuurlijk instrumentarium waarover zij zelf beschikt - evenzeer, als 'pleitbezorger' van de mensen om wie het gaat, veranderingen pogen aan te brengen op terreinen waar zij geen directe bevoegdheid heeft. Te denken valt aan de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, waarvoor de gemeente niet of slechts ten dele verantwoordelijk is. Ook een sector als 'aanpasbaar bouwen' is een voorbeeld van een terrein waarop de gemeente geen beleidsinstrumenten heeft, maar waarop zij wel degelijk voor de doelgroep belangwekkende resultaten kan boeken.</p>
Doelgroep	Alle inwoners van gemeente Bergen.
Beleidssterreinen	In willekeurige volgorde: <ul style="list-style-type: none"> - Ouderenwerk - Sociaal-cultureel werk - Jeugd- en jongerenwerk - Ruimtelijke ordening - Verkeer en Vervoer - Wonen

	<ul style="list-style-type: none"> - Maaltijdvoorziening - WonenPlus - Maatschappelijke organisaties
--	---

Prestatieveld 6: Bevorderen zelfstandig functioneren van mensen met een beperking	
Wettekst	Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.
Toelichting	<p>Bij prestatieveld 6 gaat het om individueel te verlenen voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Dat individuele gebruikskarakter van de voorziening betekent niet dat de gemeente het verlenen van die voorziening niet op collectieve wijze kan vorm geven. Te denken valt aan het vervoer van gehandicapten door middel van de Regiotaxi, waarop men een individueel beroep kan doen. Of men 'toegang' heeft tot een dergelijke voorziening hangt echter altijd af van de individuele kenmerken van de persoon met een beperking.</p> <p>De gemeente is, met uitzondering van die voorzieningen waarvoor een zorgplicht geldt, geheel vrij om te bepalen welke concrete voorzieningen zij wel en niet zal verlenen.</p> <p>De individuele voorzieningen, die vanuit het ZorgPlusLoket van de gemeente verstrekt worden, zijn te onderscheiden in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hulp bij het huishouden, - woonvoorzieningen, - vervoersvoorzieningen en - rolstoelvoorzieningen.
Doelgroep	Alle inwoners van gemeente Bergen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem.
Beleidssterreinen	- Individuele maatschappelijke ondersteuning (ZorgPlusLoket)

Prestatieveld 7, 8 en 9: Maatschappelijke ondersteuning voor inwoners met meervoudige problematiek	
Wettekst	<p>Prestatieveld 7: Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd.</p> <p>Prestatieveld 8: Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz), met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.</p> <p>Prestatieveld 9: Het bevorderen van verslavingsbeleid.</p>
Toelichting	<p>Prestatieveld 7 omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door één of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.</p> <p>Bij prestatieveld 8 gaat het om het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de OGGz, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de OGGz.</p> <p>Het bieden van psychosociale hulp bij rampen is niet in de Wmo ondergebracht. Dit desbetreffende deelgebied is daarom expliciet uitgezonderd van het begrip OGGz in de Wmo.</p> <p>Prestatieveld 9 omvat zowel hulpverlening bij en preventie van verslavingsproblemen, als activiteiten in het kader van overlastbestrijding door verslaving.</p>
Doelgroep	<p>Mensen die niet of slecht in staat zijn om in de eigen bestaansvoorwaarden te voorzien. Het zijn mensen met meervoudige problematiek en vaak is er sprake van 'stil leed achter de voordeur'. De problematiek bestaat uit een combinatie van verschillende problemen zoals bijvoorbeeld schulden, huiselijk geweld, verslaving, huisuitzetting, zelfverwaarlozing, vereenzaming, woonoverlast en opvoedingsproblematiek.</p> <p>Op basis van landelijk gegevens is een grove inschatting te maken dat ongeveer 1% van de bevolking met meervoudige problematiek kampt.</p>
Beleidssterreinen	<p>In willekeurige volgorde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veiligheid - OGGz

Analyse

Zoals uit bovenstaande overzichten duidelijk wordt, is de Wmo verbonden met veel gemeentelijke beleidsterreinen. Uitwerking van de motie betekent daardoor een radicale wijziging van de opbouw van de voorjaarsnota, begroting en jaarrekening, met als gevolg dat deze niet langer aansluit bij de indeling van de ambtelijke organisatie. Doordat het aantal verbonden beleidsterreinen niet gelijkmatig verdeeld is over het aantal prestatievelden, leidt aanpassen bovendien tot een onevenwichtige opbouw van genoemde documenten. Concluderend is het de vraag of het wenselijk is om daadwerkelijk tot het omvormen van de voorjaarsnota, begroting en jaarrekening over te gaan.

Voorstel

Wij willen u een voorstel doen. Afgaande op de genoemde overwegingen in de motie, waarin u het belang aangeeft van het hebben van inzicht in de doelgroepen, doelstellingen, producten en kosten per prestatieveld, stellen wij voor om u jaarlijks te informeren door middel van een overzicht naar voorbeeld van bijlage 1 (waar deze voor prestatieveld 4 alvast gedeeltelijk is uitgewerkt).

In dit overzicht kunt u aflezen welke producten wij bij welke partij, tegen welke prijs, voor welke doelgroep en met welk doel inkopen/leveren. Op deze manier krijgt u volledig inzicht in (de kosten van) de producten die in opdracht van de gemeente in het kader van de Wmo worden uitgevoerd.

Wanneer u aangeeft dat wij met dit voorstel in voldoende mate voorzien in de behoefte die ten grondslag ligt aan de motie, zullen wij van start gaan met het gemeentebreed invullen van de overzichten voor alle negen prestatievelden. Wij streven ernaar om u hiervan rond de behandeling van de voorjaarsnota 2011 voor het eerst te kunnen voorzien.

Bijlage 1 Voorbeeld uitwerking Wmo-producten - prestatieveld 4 (2010)

Prestatieveld 4: Mantelzorg en vrijwilligerswerk

Kwalitatieve doelstelling	Productsoort	Doelgroep	Uitvoerende partij	Meetbare doelstelling	Totale kosten
Het voorkomen van overbelasting bij mantelzorgers.	Steunpunt mantelzorg	Mantelzorgers	Humanitas	Ondersteuning van mantelzorgers, ondermeer door het organiseren van mantelzorgbijeenkomsten, het voeren van individuele gesprekken en het inzetten van goed opgeleide en begeleide vrijwillige (palliatieve terminale) huishulpen (= respijtzorg). Ondersteuning van circa 55 mantelzorgers.	€ 34.152,-
	Mantelzorgmakelaar	Mantelzorgers	Stichting Mantelzorgcentrum	Adequate, integrale en vraaggerichte ondersteuning en dienstverlening aan mantelzorgers. Overname van regeltaken. Ondersteuning van circa 15 mantelzorgers.	€ 11.458,-
	Oppascentrale	Mantelzorgers	Stichting Welzijn Bergen	Praktische hulp aan circa 10 mantelzorgers door vrijwilligers.	€ 6.858,-
Het samenbrengen van vrijwilligersorganisaties en vrijwilligers.	Vrijwilligersvacaturebank	Vrijwilligersorganisaties en (potentiële) vrijwilligers	Vrijwilligerscentrale Alkmaar e.o.	Het verzorgen van circa 6 matches tussen vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.	€ 4.250,-